

У прагненні громадськості регулювати мовні процеси, берегти чистоту мови, визначати міру вживання іншомовних слів, неологізмів тощо часом діють тенденції пуризму, коли через настійні заборони вживати певні слова й вислови, культивується мова дистильована, навіть штучна, далека від практики. Тому культуромовні рекомендації мають постійно враховувати різноманітність стилів і форм висловлювання, опиратися на факти історії літературної мови для того, щоб уникати суб'єктивно заборонних правил. Увага громадськості до культури мови визначається загальним рівнем розвитку національної культури.

Мова бере участь в організації праці, в управлінні суспільним виробництвом, діяльністю установ, у здійсненні процесу освіти та виховання, в розвитку літератури й науки тощо. Оволодіння мистецтвом спілкування необхідне для кожної людини незалежно від того, яким видом діяльності вона займається або буде займатися, оскільки від рівня та якості її спілкування залежать успіхи як в особистому, так і суспільному житті.

Лозова М. А.
НТУ «ХП»

СОЦІАЛЬНІ ДІАЛЕКТИ ЯК ЗАСІБ УРІЗНОМАНІТНЕННЯ Й ПОЖВAVЛЕННЯ МОВИ

Соціальні діалекти, які також називають соціолектами, – досить актуальна тема, адже всі люди, незалежно від нації, раси, соціального походження або інших особливостей, використовують соціолекти навмисно або на підсвідомому рівні, часто або зрідка, але факт залишається фактом. Навіть авторитетні науковці із задоволенням спілкуються між собою на професійному жаргоні й, припускаємо, що їм це подобається. Мова одразу стає загальнозрозумілою, втрачає певну відлякуючу нормативність, набуває відтінку надбар'єрності.

Вважаємо за необхідне уточнити визначення: соціальним діалектом називається мова, яку використовує певна соціальна група, прошарок або яка переважає усередині певної субкультури. Зазвичай соціолекти вживаються в усній формі, але з поширенням мережі Інтернет по всьому світові, також спостерігається їх активне використання в медійному просторі. Соціальні діалекти частково наявні в художній літературі

та публіцистиці. Загалом, спектр можливостей використання соціолектів є досить широким та й асортимент є не менш вражаючим. Офіційної статистики на цю тему не існує, але, за даними експертів різних лінгвістичних форумів, видань тощо, соціолекти мають певну диференціацію, яка полягає в їх поділі на певні категорії.

- **Арго** – соціальні діалекти, які переважають у повністю закритих соціальних групах, таких як, кримінальне коло. Прикладом може слугувати така фраза: «*Вбитебе клева бутирака, скелиха не вкушморить*», що в перекладі означає: «*В тебе добра палиця, собака не вкусить*». Наразі, ми не знаємо, ні що таке *скелиха*, ні що таке *бутирака* або *вкушморить*. Отже, для людини, що не володіє цим арго, наведена фраза є набором незнайомих слів.

- **Жаргон** – різновид соціолектів з характерним використанням експресивно забарвленої лексики, синонімічної до слів загального вжитку. Жаргон характеризується також надмірним, як для середньстатистичного мовлення, вживанням фразеології та деякими особливостями вимови. Прикладом жаргону може бути слово, відоме широкому загалу, *злизняти*, що означає: «швидко піти, не попереджуючи про це нікого».

- **Сленг** – соціолект, який виник із арго різних замкнених соціальних груп (правопорушники, крамарі, в'язні, учні-бурсаки). Дослідники вважають, що сленг має ноту фамільярності. Звісно, важко собі уявити сленговий судовий процес, але саме в цьому й полягає, на нашу думку, основна мета використання сленгу. Адже, наприклад, той самий молодіжний сленг виник із протиставлення себе не стільки старшому поколінню, скільки офіційній системі. Щодо його появи безпосередньо в Україні, то можна виокремити чотири основні хвилі:

- 1 хвиля (1920 рр.) пов'язана з громадянською війною та, як наслідок, великою кількістю безпритульних, які були першоджерелами формування українського сленгу;

- 2 хвиля (1950 рр.) суміжна з виникненням субкультури стиляг;

- 3 хвиля (1980 рр.) пов'язана з епохою «застою» та появою неформальних молодіжних спілок, насамперед хіпі;

- 4 хвиля (1990 рр.) характеризується руйнацією «залізної завіси», надходженням великої кількості нової інформації, проголошенням незалежності України.

- **Просторіччя** – одна з форм національної мови, яка є загальнозрозумілою. Для просторіччя характерна експресивність, як і для більшо-

сті соціолектів, з палітрою відтінків від фамільярності до згрубілості. Наприклад, просторічне *геннути*, що означає *вдарити*. Слово *дрихнути* також є просторічним, на відміну від загальноновживного *спати*.

Наприкінці слід зазначити, що багато українських митців (Г. Косинка, І. Франко, В. Вінниченко) використовували в своїх творах жаргони й просторіччя, завдяки чому їх твори ставали народними, а образи персонажів яскравішими. Тож, не треба недооцінювати роль соціальних діалектів, адже вони мають можливість точніше передати ваш емоційний стан і перетворюють мову з сірої та буденної на яскраву й різноманітну.

Максименко М. С.
НТУ «ХП»

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ ЗА УМОВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні майже неможливо знайти освічену людину, яка не знала би або не вивчала англійської мови. Безліч правил граматики, великий словниковий запас – все під силу тим, хто вивчає цю міжнародну мову, але, коли настає час сам-на-сам спілкуватися з іноземцем, виникають труднощі. Причиною цього є те, що у школах та ВНЗ навчають правилам граматики та не приділяють уваги вмінню учня використовувати набуті знання у розмові. Та як наслідок, людина не розуміє сталих виразів, не впізнає слова через велику швидкість мовлення співбесідника або через вимовлення слова, характерне для певного англомовного регіону.

Проблема бракування комунікації та недосвідченості саме у розмовній іноземній мові є достатньо розповсюдженою. Подолати таку проблему можна лише одним способом – практичним застосуванням англійської мови у комунікації. Наприклад, для вивчення студентами російської мови університети Китаю запрошують викладачів з України та Росії – носіїв російської мови.

Розповсюджений засіб знайти англомовного співбесідника – це відвідування *Speaking club* (Спкін клуб). *Speaking club* – це розмовний клуб з носієм іноземної мови. Для участі у *Speaking club* збираються декілька людей, що заздалегідь підготувалися за темою, що її буде обгово-